

Interview with Varvara [...], Solotvin (IF_Sol_09_040)

Varvara [...]Name:

IF_Sol_09_040Code:

1928Born:

FemaleGender:

UkrainianNationality:

17:45Length:

2009 ,24 אוגוסט ,שניDate:

Transcription:

Note: the informant's answers in Ukrainian are presented in simplified transcription based on the Russian orthography.

24.08.09

Солотвин,

Инф. - Варвара, 1928 г.р., род. В селе Ракове за 3 км. от Солотвина.

Соб. Гущева О., Каспина М.

Длительность - 17 минут.

00 - (знакомимся). (Здесь до войны евреи жили?) - Евреи жили, но повбивали евреев. (А [Мошка](#) были?) - Були. (А вы помните их? Как-то с ними общались?) - Помню, вот еврея тут - . И вона... и вона... забула як. Дуже [Мотя](#) , и хлопець [Ройза](#) назвався, дуже добрий. И дівчина гарні люди були. Вони жили в сели, вони тримали собі что (нрзб.) и молокозавод

01 - мали. Что молоко носили. А я це помню, бо я с Ройзл, с дівчинкой, бавилася. Але так, а , [Пороги](#)сын був дуже великий кравець, що шил дуже гарні костюми. То его у Порогов, село убили. Там ти бандити. Ну ти німці, бо німці ж их убивали. А вин гнивался, що кажут жиды о евреях тех (?). И его связали за ноги, и прив'язали до коня, до хвоста. И кинь его тягнув велику дорогу, и вин кричал - добийте меня, добийте меня. Так на цьому я уже не знаю,

02 - Чи его доби́ли, чи вин сам помер с того, что знаєте, всього.Та и пробачьте мне, что такэ вам рассказала, вот. Так я помню. А тут... (А они в каком селе жили?) - Вони в сели Оракивцы (?) жили. (Это далеко отсюда?) - (прохожему -) Слава Богу святому! - (нам -) то около [Раковец](#)(3 километров. (А сюда они молоко приходили продавать?) - Не, они там жили, там мали свою... свий магазин, у них було все, у них були евреи сельски. То дівчинка, Ройза, уже як німці пришли, то вже було чутко (?), что их убивают, то она и ходила со мной до церкви, Маювка называлась, маївка, что в маю видправляється, вона... я до ней прибігала, и мы с ней ходили. Все равно не посчиталися. А їхня бабуса

03 - поїхала тудя кудя-то, тепер євреї гдє-то то? Місто далєко. Палєстин, чи шо? И воня им витьтє писала письма - вьєзжайтє діти, скорєйшє всє продавайтє, вьєзжайтє скорєйшє сюда, бо добра там нє побачитє! И цє письмо воня читала... Чикайтє, я забула як сє мама назувала Ройзина... Та и так что нє успєли поїхати. (А фамілія у нїх какая була?) - Я щось нє пам'ятаю. Я знала. Алє я щось забула, як. Як их фамілія. Если так запитає старих людєй с того сєла, то таки можє и пам'ятають, а я...Щось знаєтє, тоді була щє мала, єщє в школу навить нє ходила.

04 - (А с какогo вь года?) Я с 1928. Я вжє... я вжє нє молодєнька. (А пряздники єврєйскіє помнитє какиє-нїбудь?) - Субота у нїх було, шо вонї молилисѧ дужє. У нас тут божницѧ є їхня, алє с той божницѧ зробили велїкї конторї, велїкї всє... Знаєтє, то людї нашї... можє и вї (нрзб.), нашї людї нєсправєдливї, українцї. Нє є добри людї. Нашї людї таки - купи собї - багато загєрбати, а за других нїкто нє знає. Я так кажу, вї сє бо обижайтє, бо нє обижайтє, то я сє ужє нє боюсь грїха. То там вонї шлисѧ молити. А дома вонї най в суботу нї палили пічки, а закликали. Я сама нї... батько працював

05 - як то кажуть заготскот... худобу здавали. А я бо малая біла, я лишиласѧ сирота, я там . То мєнє закликали єврєйкї - ходитѧ к нам, ходи [Зарїчье](#)біло батька и бігла до сєстрї, на.. на дївчинко, к нам, запалиш нам пічку, мї тобі дамо булку. (Смєєтсѧ). И шо дитина? Лакома на булку. Колисѧ бували булки и по 5 копєєк, и по 10 копєєк, то щє гроши були. Так що байко. А тапєр нєту нї гроші. А можє я забила. Я там єй запалила у кухнї. И занєсла єй дров, наложила полну пічку и побїгла, а воня кажє - будє звїт вєртатисѧ - щє забїжиш. Щоби підкласти під пічку. И таку мнє велїку булку дужє дали.

06 - що вонї в п'ятницю напєкали, алє було у нїх всє на суботу. Вонї дужє молилисѧ, алє щось Господь за ними нє постояє. Нїмцї их побїли. Бабин Яр у кїєвскї обласї. У Чорнобілі. Там велїкий яр. Там велїкий пам'ятник збудували. И там их дужє багато побїло, що так их біли, що вонї діточкї тримали на руках. И діточкї у в ти кровї ляпалисѧ и падали в яру. То я чогo знаю? Мїй чоловік сам був с Чорнобіля, вїн в дєтдомє вїрїс. И вїн, и вїн там учїтєлював. (муж прєподавал музику). И там ми на той Бабин Яр ходили,

07 - і нам людї розказували. И там велїку могилу и так поклати, таку, знаєтє, пам'ятнікї. Іщє я пам'ятаю, що тікала єврєєчка с дитиною і в житї ховаласѧ, і ці нашї українцї як той на нїх казали - (нрзб.) ну, в общєм, поліцаї ті, що нїмцѧм служили, и вигнали с дитиною на руках. Та дитина дужє пишчала, єє убили, та и так нє знаю, як потєм. Я налякаласѧ, та і утєкла гєть. Та і так що... Я пасла корову щє... (Вспомїнаєт сновя про посєщєніє Бабєгo Яра).

08 - І вї думаетє що - нїчого Господь нє дав, лиш (нрзб.) і страданїя. А можє вонї в душ... щасливи їхнї душї дєсь там на небї, чи дє? Я нє знаю, бо нє знаю - що я заслужила у Господя Бога. Алє нє убила, нї нїякогo, пробачтє, аборту нї робила. Маю двї дївчинкї, двї дочкї, дочкї мої за муж повиходили, та нєудачно, чоловікї их полишали, та с другими. (про зятѧ - п'яницю и про дочєрєй).

09 - (А вї гдє училїсѧ самї?) - А я, дитинко, нєдоучиласѧ, пришлї, як було Польща, я за Польщї пішла в вєреснє до школи, а зараз в жовтню Польща заспаласѧ, и я сє лишила. Пришлї русскіє, та знову в той самїй клас завернули, то рахуйтє сєбє - полмєсяца, та щє по два. Пришлї нїмцї, знов завернули. И так знаєтє... Так я - мєє життѧ. Так я и читати читала гарно, и підписиватсѧ, и писати письма. (Тєпєр болєєт и нє плòхo видит).

10 - (Спрашиваем - как зовут и представляемся сами). Мєнє Варвара. Такє стародавнє ім'я, , там дє єврєї були, [Раківци](#) ?) - Нє, я родиласѧ в сєлє [Солотвинє](#) давєшнє. (А вї родилїсѧ в знаєтє. (А здєсь вї скòлькo живєтє?) - А тут я живу, вòт там... Я, як знаєтє, щє вам розкажу, як моя мама помєрла, я лишиласѧ мала, и батько поїдє на роботу, а я дома голодна така, що я до сусїдкї ходила, сусїдка мнє єсти давала.

11 - (История про то, как соседки однажды не было дома, и дети хозяйские обидели В. и не дали ей хлеба. В. набрала фасоли за пазуху, и рассыпала ее, а соседские дети, Гануся и Дмитрий, ее побили, а потом пришла соседка и наказала детей, что они сироте еды пожалели).

12 - (А помните - какие дети с вами в школе учились? Может быть какие-то еврейские дети учились?) - Не, не, не, не было. Евреечка ця, що була, то она ходила сюда, і ей батько возив, бо він мав свої коні, (А чем евреи занимались?) - той, що я кажу, що у них була олійниця, о де біли масло носили, молоко, на то-то. То у них були свої коні, то они нанимали фірмана, кучера, и він цю дівчинку возив сюда до школі в Солотвину. Тут була их школа, тут во еврейская, де я вам кажу, що тепер зробили... (А это была «божница» или школа?) - Так. І школа, і божниця. (То есть они отдельно учились?) - Так. (А чем занимались евреи?) - Ну то я не знаю, чем те занимались, то те я вам кажу, що по сільську хазяйству.

13 - (А они в долг денег давали?) - Давали, в долг, людям. Давали, зичили. Але правда люди віддавали. Віддавали. (А с процентами надо отдавать?) - Не, без процентів, бо то такий був - називався, він такий був добрий, для людей, що він. Він коло мельниці сидів, там [Мошко](#) [?] він в Ораківцях була мельниця. Зараз уж нету мельниці, уже там не мельниця. Так всяко говорили - до Мошка, там коло... иди, там брали мужчини папіроси, ну все брали, але бо все було у них. (А кроме Мошки кто-то еще жил?) - А там було ще дальше як? Аж Кравець від за 3 називався. А він був бідний. Тоже мав трафіку [Минц](#) кілометра від сего села. Ще був один - таку, що папіроси продавал, але я их не знаю.

14 - (А как это село называлось, где Минц жил?) - Не, там село це одно було. Але ще він так от другого села так на границі. Тут уже було друге село, а це - наше село. (А свято такое у них - Кучки не помните?) - Так помню, як Кучки те заходили ихнии. (А что это?) - Ну, то тож, у них не можно було - я вам кажу - нічого робити. Ихние було таки свята. (А корда єти Кучки?) - А я не знаю, коли, я не пам'ятаю, бо то я ж була ще не така, в голове не все ж помещалось. (Про то, что лучше помнит то, что было раньше). (А Паска была у них?) -

15 - Була! Паску вони пекли несолену и несолодку, такие, як кажут у нас - пишку печі, пишку. То у них була така Паска. Вони Паску тоже святкували. Так само. (А как они святкували?) - Помолилися, молилися. (А вас угощали єтими пишками?) - угощали, там я пріду до Ройзи, так мама їхня, ій мама нам давала. То ж я бавилася з нею. (А вы их угощали своими?) - А я чем буду угощати - мами нема, а батька на роботі. (А похорони еврейские до войны видели?) - Я не видела. Не, я не знаю, як их хоронили. Я тут не жила, де євреї, бо це місто було, що євреї тут жили.

16 - А тепер вже люди все захватили, вже тепер народ живе Християне. Та и так знаєте, що я не помню, як их... Чикайте! Ага! Є ихне кладбище. Там є вулиця, (нрзб.) эту вулицю, там є ихние гроби понаписани. Там є все, але дуже уже знаєте, занехаяне, залишені, там худобу пасут на них, але ще пам'ятники є, хто там похоронений, ще там по-єврейськи написано, хто там похоронений. Є, є, згадала. Сюда треба ийти. Там є така дорога туди и там є єврейське кладбище. (А говорили они на каком языке?) - Євреї до украинцев говорили по-українські, а до себе говорили по ихнему. (А не помните слова по ихнему?) - не, не помню. (А вы их понимали?) - Не, я не помнимала их, я свои язык.

17 - там что я с дівчинкою побавилася, приїде той їй чоловік, та и до ней - як що були магазини, в магазині щось надо, она ему скажет по ихнему, та и таке. А так я не знаю. (про вертепы не помнит) (Прощаемся, потому что В. спешит к больному мужу).

English translation of transcription:
Not yet.

Description:

The Holocaust.

Jewish residents of the Villages in the vicinity of Solotvin.

Jewish traditions and festivals: Sabbath, Sukkoth, Passover.

Interviewer: Olga Gushcheva

Interviewer: Maria Kaspina

[Stanislawow \(Ivano-Frankivsk\)](#) **Community:**

<http://www.jgaliciabukovina.net/he/node/111761> **Source URL:**